

Lietuvos ekonomikos raida ir perspektyvos

2011 m. vasario 10 d.

Mažėjant trumpalaikių veiksnių – izdo priemonių ir atsargų ciklo – poveikiui, pasaulio ekonomikos augimas sulėtėjo. Mažiau spartus augimas matyti išsivysčiusiose šalyse, kuriose ūkio raidą nepalankiai veikia prasta darbo rinkos padėtis ir problemos dėl skolos. Kylančios ekonomikos valstybėse ūkio plėtra taip pat praranda spartą. **Tačiau keliose didesnėse Lietuvos užsienio prekybos partnerėse yra palankių ūkio aktyvumo pokyčių.** Pastaruoju metu aktyvumas, skatinamas užsienio paklausos, ūgtelėjo Estijoje ir Latvijoje, ypač geri plėtros rodikliai tebėra Lenkijoje ir Vokietijoje.

Didėjanti paklausa užsienio šalyse palankiai veikia Lietuvos atvirojo sektoriaus, visų pirma pramonės ir transporto veiklos, rodiklius. Pramonėje ir transporto veikloje sukuriama pridėtinė vertė didėja jau kelis ketvirčius iš eilės, o įmonių gamybos lūkesčiai tebėra optimistiški. Tuo pat metu į vidaus paklausą orientuotos veiklos rūšys dar tik stabilizuojasi arba pradeda pamažu didėti. Tokia Lietuvos ūkio raida iš esmės atitinka ankstesnius lūkesčius, todėl artimiausių metų ekonominio augimo prognozės keičiamos nedaug. Numatoma, kad realusis BVP, 2010 m. padidėjęs 1,3 proc., 2011 m. ir 2012 m. didės atitinkamai 3,3 proc. ir 4,1 proc.

Su palankia išorės aplinka susiję ir geri Lietuvos užsienio prekybos rezultatai. Realusis prekių ir paslaugų eksportas jau priartėjo prie aukščiausio lygio, buvusio 2008 m. Pastebimai didėja visų pagrindinių prekių grupių eksportas. Prekių eksportas stipriai didėja ir į ES, ir į NVS valstybes. Numanoma, kad 2010 m. realusis eksportas didėjo 17,0 proc. Artimiausiais metais Lietuvos eksportas turėtų toliau didėti, tačiau lėčiau.

Gana spartus importo didėjimas atitiko ankstesnes prognozes. Importo didėjimą skatino tebeaugusi tarpinio vartojimo produktų, naudojamų pramonės gamyboje, paklausa. Tokių produktų importas glaudžiai siejasi su eksporto dinamika. Be to, jau kurį laiką vis daugiau importuojama ir investicinių prekių, tai susiję su atsigaunančiomis Lietuvos vidaus investicijomis. Numatoma, kad 2010 m. realusis prekių ir paslaugų importas padidėjo 16,9 proc., o tolesniais metais importas didės lėčiau.

Vertinant vidaus paklausą, investicijų į bendrąjį pagrindinį kapitalą padaugėjo anksčiau nei tikėtasi, o privačiojo vartojimo kaita atitiko ankstesnį vertinimą. Investicijų pagausėjo valstybiniame sektoriuje – į inžinerinius statinius ir gamybos priemones. Privačiojo sektoriaus investicijos kol kas yra vangesnės. Tačiau tikimasi, kad ir šiame sektoriuje investicijos atsigaus. Jau kurį laiką šių investicijų poreikį rodo didėjantis gamybinių pajėgumų panaudojimo lygis. Šiuo metu numatoma, kad investicijų, kurios stabilizavosi 2010 m., 2011 m. ir 2012 m. padaugės atitinkamai 14,4 ir 9,7 proc.

Privatusis vartojimas tebėra sumenkęs, o jo atsigavimą slopina vis dar sudėtinga darbo rinkos padėtis ir atsargūs ateities lūkesčiai, skatinantys taupyti. Todėl privačiojo vartojimo prognozės keičiamos nedaug. Numatoma, kad jis 2010 m. krito 4,2 proc., o 2011 m. ir 2012 m. padidės atitinkamai 3,1 ir 4,4 proc.

Darbo rinkos rodikliai gana artimi anksčiau prognozuotiesiems. Kaip ir prognozuota, aukščiausias nedarbo lygis buvo pasiektas 2010 m. antrąjį ketvirtį, o trečiąjį ketvirtį nedarbas jau sumažėjo iš dalies dėl sezoninių veiksnių. Numatoma, kad prognozuojamuoju laikotarpiu, didėjant ūkio aktyvumui, nedarbo lygis laipsniškai mažės. Tačiau padėtis darbo rinkoje priklausys ir nuo bedarbių gebėjimo atitikti rinkos poreikius, pasiryžimo keisti kvalifikaciją ir geografinio judrumo.

2010 m. infliacija atitiko Lietuvos banko prognozę. Metinė infliacija Lietuvoje spartėjo beveik nuo metų pradžios, o metų pabaigoje buvo pastebimai didesnė nei ES ir euro zonoje. Infliaciją Lietuvoje iš esmės lėmė per metus pakilusios maisto produktų, degalų ir administruojamosios kainos. Vidaus paklausai tebesant vangiai, spaudimo pramoninėms prekėms ir rinkos paslaugoms brangti nebuvo, tačiau jis gali atsirasti vėliau, ekonomikai atsigaunant sparčiau. Tačiau artimiausiu metu gali toliau

didėti maisto produktų ir energijos išteklių kainos. Manoma, kad 2011 m. infliacija sudarys 2,8 proc., o 2012 m. – 3,4 proc.

NUMATOMA LIETUVOS EKONOMIKOS RAIDA 2010–2012 M.

	2011 m. vasario mėn. prognozė			2010 m. lapkričio mėn. prognozė		
	2010*	2011*	2012*	2010*	2011*	2012*
Kainų ir sąnaudų kaita (procentai, pokytis per metus)						
Vidutinė metinė infliacija (apskaičiuota pagal suderintą vartotojų kainų indeksą)	1,2	2,8	3,4	1,2	2,3	–
BVP defliatorius	1,3	2,9	3,0	1,2	1,2	–
Darbo užmokestis (kompensacija vienam dirbančiajam)	1,4	1,9	4,7	–0,2	1,8	–
Importo defliatorius	9,6	6,0	4,5	8,7	4,4	–
Eksporto defliatorius	10,3	6,3	4,3	9,7	5,0	–
Ekonominis aktyvumas (lyginamosiomis kainomis, procentai, pokytis per metus)						
Bendrasis vidaus produktas**	1,3	3,3	4,1	0,5	3,1	–
Privačiojo vartojimo išlaidos	–4,2	3,1	4,4	–5,7	1,9	–
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	–3,1	–1,5	2,5	–0,7	–0,2	–
Bendrojo pagrindinio kapitalo sudarymas	0,1	14,4	9,7	–5,3	13,9	–
Prekių ir paslaugų eksportas	17,0	11,6	4,1	13,6	5,2	–
Prekių ir paslaugų importas	16,9	12,6	5,0	15,3	6,8	–
Darbo rinka						
Nedarbo lygis (vidutinis metinis, procentai, palyginti su darbo jėga)	17,8	16,2	13,9	17,9	16,5	–
Užimtieji (procentai, pokytis per metus)	–5,4	1,6	2,4	–5,7	1,2	–
Išorės sektorius (procentai, palyginti su BVP)						
Prekių ir paslaugų balansas	–1,0	–1,9	–2,8	–1,7	–3,0	–
Einamosios sąskaitos balansas	2,0	1,0	0,1	2,1	0,2	–
Einamosios ir kapitalo sąskaitos balansas	4,4	3,4	2,4	5,1	3,2	–

* Prognozė.

** Tarp BVP sudėtinųjų dalių neįtraukti atsargų pasikeitimai.